

Patuloy na tinitingnan ng ikalawang Aklat ng Mga Hari ang palalang pagkabulok ng dalawang kaharian sa hilaga at sa timog, ang Israel at ang Juda.

Ngunit magiging pagkakamali kung iisiping sumagana ang bansa sa simula dahil nagkaroon sila ng mga haring mabuti at matuwid na sina David at Solomon. At pagkatapos ay mga masamang hari naman ang sumira ng lahat. O kaya'y mas makasalanan ang bayang Judio na winasak ng mga Kaldeo sa mga kapanahon ni David.

Kung babasahin natin ito nang mabuti, maiintindihan nating hindi parehong mahigpit ang paghuhusga ng sumulat ng libro sa mga nagtatag ng kaharian at sa mga kahalili nila. Mas mahina nga kaya kay Solomon si Yeroboam II na muling nagtayo ng isang masagana at malayang Israel at naghatid ng apatnapung taong kapayapaan? Mas mahina nga kaya ang kanyang pananampalataya? Gayunpama'y nasisiyahan ang unang Aklat ng Mga Hari sa paglalarawan sa luho at kadakilaan ni Solomon, na pawang mga materyal na bagay lamang. Samantalang iisang talata lamang ang inilalaan ng ikalawang Aklat ng Mga Hari para kay Yeroboam II na para bang ang pagkakaroon ng templong iba kaysa nasa Jerusalem ang mula sa simula'y isa nang paghatol sa lahat niyang mga gawa.

Kailangang makita natin dito ang paraan ng pagtuturo ng Diyos. Sa simula'y pinasisigla niya ang kanyang bayan na puwedeng makamit ang kasaganaan at kalayaan. At dahil ang mga taong ito ay nasa sandali ng kanilang kasaysayan na kailangang isagawa ang pagkakamit na ito, hindi ipinakikita sa kanila ng Diyos ang lahat ng negatibong aspekto ng kanilang ginagawa. Hindi niya binibigyang-diin ang mga depekto ni Solomon o ang kawalang-saysay ng kanyang luho. Ngunit pagkatapos ay inaanyayahan naman ng Diyos ang kanyang bayan na magmasid nang may mapanuring diwa. At sa paglalaho ng mataas na pangarap ng kaharian ni Solomon, tinuturuan sila ng Diyos na hangarin nilang kamtin ang mas tumatagal at mas mahalaga – ang Paghahari ng Katarungan.

1 ¹Pagkamatay ni Ahab, naghimagsik ang Moab laban sa Israel. ²Sa Samaria, nahulog naman si Haring Ocozias mula sa bintana ng kanyang kuwarto sa itaas at malubhang nasaktan. Kaya nagpadala siya ng mga sugo at sinabi sa kanila: “Umalis kayo at isangguni kay Baal-zebub na diyos ng Ekron kung mabubuhay pa ako sa aksidenteng ito.” ³Isang anghel naman ni Yawe ang nagsalita kay Elias ng bayan ng Tisbe: “Bumangon ka’t umahon para salubungin ang mga sugo ng hari ng Samaria. Sasabihin mo sa kanila: Wala bang Diyos sa Israel kaya paalis kayo para sumangguni kay Baal-zebub na diyos ng Ekron? ⁴Ito ngayon ang sinasabi ni Yawe: Hindi ka na makababangon pa mula sa kinahihigaan mo, kundi dito ka nga mamamatay.” At umalis si Elias.

⁵Nagbalik ang mga sugo kay Ocozias, kayat sinabi nito: “Ano’t agad kayong bumalik?” ⁶Sumagot ang mga ito: “Sinalubong kami ng isang lalaki at sinabi niya sa amin: Sige, bumalik kayo sa haring nagsugo sa inyo at sabihin sa kanya na ganito ang sabi ni Yawe – Wala na bang Diyos sa Israel kayat nagpadala ka ng sasangguni kay Baal-zebub na diyos ng Ekron? Kaya hindi ka na makababangon pa mula sa kinahihigaan mo pagkat dito ka na mamamatay.”

⁷Tinanong sila ng hari: “Ano ang itsura ng lalaking sumalubong sa inyo sa daan at nagsabi sa inyo ng mga salitang ito?” ⁸Sinabi nila sa kanya: “May balabal na balahibo ang lalaki at may taling katad sa baywang.” Sinabi ng hari: “Siya si Elias na taga-Tisbe.”

⁹Pinaalis ni Ocozias ang isang kapitan ng limampu kasama ang limampu niyang tauhan para puntahan si Elias. Nakaupo si Elias sa tuktok ng bundok at sinabi sa kanya ng kapitan: “O tao ng Diyos, utos ng hari na bumaba ka.” ¹⁰Sumagot si Elias sa kapitan ng limampu: “Kung ako’y tao ng Diyos, may apoy na bababa mula sa langit at lalamunin ka at ang iyong

limampu.” May bumaba ngang apoy mula sa langit at nilamon siya at ang kanyang limampu. ¹¹Muling nagpadala ang hari ng isang kapitan ng limampu kasama ang limampu nitong tauhan, at sinabi nito kay Elias: “Tao ng Diyos, sinasabi ng hari na bumaba ka agad.” ¹²Sumagot si Elias at sinabi sa kanila: “Kung ako’y tao ng Diyos, may apoy na bababa mula sa langit at lalamunin ka at ang iyong limampu.” May apoy ngang bumaba mula sa langit at nilamon silang lahat.

¹³Pinaalis ng hari ang ikatlong kapitan ng limampu na umahong kasama ng limampu niyang tauhan. Pagdating ng ikatlong kapitan, lumuhod ito sa harap ni Elias at nakiusap: “O tao ng Diyos, patawarin sana ninyo ako at ang limampu kong tauhan; alipin ninyo kaming lahat. ¹⁴Alam kong may apoy na bumaba mula sa langit na lumamon sa dalawang kapitan at sa tig-limampu nilang tauhan. At ngayon, huwag ninyo sanang bale-walain ang buhay ko.”

¹⁵Sinabi naman ng anghel ni Yawe kay Elias: “Bumaba kang kasama niya at huwag matakot.” ¹⁶At tumindig si Elias at bumabang kasama nito papunta sa hari. Sinabi ni Elias sa hari: “Ganito ang sinasabi ni Yawe: Dahil ba sa wala nang Diyos sa Israel at nagsugo ka para sumangguni kay Baal-zebub na diyos ng Ekron? Kaya hindi ka na makababangon pa mula sa kinahihigaan mo pagkat diyan ka na nga mamamatay.” ¹⁷Namatay nga si Ocozias ayon sa salita ni Yawe na sinabi ni Elias. At dahil wala siyang anak na lalaki, si Yoram na kanyang kapatid ang nagharing kahalili niya sa ikalawang taon ni Yoram na anak ni Yosafat na hari ng Juda. ¹⁸Ang iba pang tungkol kay Ocozias, ang kanyang mga gawa, ay nasa *Mga Pangyayari sa Mga Hari ng Israel*.

Dinala sa langit si Elias

2 • ¹Dinala ni Yawe si Elias sa langit sa isang ipuipo. Ganito ang nangyari: Umalis sa Gilgal sina Elias at Eliseo,

• **2.1** Ang wakas ni Elias ay huling patotoo sa Diyos na buhay na nagbibigay-buhay sa tao.

Para bang nabubuhay sa kaitaasan si Elias na propetang nag-iisa, at malayo sa kabulukan ng tao. Kaya hindi siya hinahayaang mamatay ng Diyos gaya ng iba. Tulad ni Moises, na ang kinalalagyan ng kanyang libingan ay hindi malaman (Dt 34:6), si Elias din, sa isang partikular na paraan, ay waring nakatatapas sa kamatayan. Ang dalawang haliging ito ng Matandang Tipan, sina Moises at Elias, ay makakasama ni Jesus sa kanyang pagbabagong-anyo. Walang anuman, kahit na kamatayan, ang makalulupig sa *nag-alab sa selosong pag-ibig kay Yaweng kanyang Diyos* at nakipaglaban nang para lamang sa kanya.

Umakyat si Elias sa langit sa isang ipuipo. Sa pagsasabi ng libro na dinala sa langit si Elias, hindi rito iginigiit ang larawan ng “pag-akyat” (gayundin naman para sa Pag-akyat ni Jesus). Naniniwala ang mga tao nang panahong iyon na nasa kaitaasan ang Diyos. At dahil nakikipag-usap ang Diyos sa mga tao ng bawat dantaon ayon sa kanilang mga kaisipan, gusto niyang maglaho sa paningin ng tao si Elias, na para bang dinadala sa langit.

Ama ko! Ang karwahe ng Israel at mga mangangabayo nito. Ipinapaliwanag ng nakaraan ng Israel ang sigaw na ito ni Eliseo. Sa harap ng kanilang mga kalabang Kananeo na may mga karwaheng pandigma at mga kabayo, kay Yawe nanalig ang mga

²at sinabi ni Elias kay Eliseo: “Dumito ka na lamang, sapagkat pinapupunta ako ni Yawe sa Betel.” Sinabi ni Eliseo: “Isinusumpa ko kay Yawe at sa buhay mo na hindi kita iiwan.” At magkasama silang bumaba sa Betel.

³Sinalubong si Eliseo ng samahan ng mga propeta sa Betel at sinabi sa kanya: “Alam mo bang kukunin sa iyo ngayon at iaakyat ni Yawe ang iyong panginoon?” Sumagot siya: “Oo, alam ko. Kayat tumahimik na lang kayo.” ⁴Sinabi ni Elias kay Eliseo: “Dumito ka na lang dahil sa Jerico lang naman ako isinusugo ni Yawe.” Ngunit sumagot si Eliseo: “Isinusumpa ko kay Yawe at sa iyong buhay, hindi kita iiwan.” Kayat nakarating sila sa Jerico.

⁵Nilapitan si Eliseo ng samahan ng mga propeta sa Jerico at sinabi sa kanya: “Alam mo bang kukunin sa iyo ngayon at iaakyat ni Yawe ang iyong panginoon?” Sumagot si Eliseo: “Oo, alam ko. Tumahimik kayo.” ⁶Sinabi ni Elias kay Eliseo: “Dumito ka na sana, dahil sa Jordan lang naman ako isinusugo ni Yawe.” At sinabi ni Eliseo: “Isinusumpa ko kay Yawe at sa buhay mo, hindi kita iiwan.” At kapwa sila nagpatuloy.

⁷Sumunod namang malayu-layo sa kanila ang limampu sa samahan ng mga propeta sa Jerico. Nang nasa tabi na ng Jordan sina Elias at Eliseo, ⁸kinuha ni Elias ang kanyang balabal, binalumbon at inihampas sa tubig. Nahati ang tubig doon at dito, at tumawid sila sa tuyong lupa sa ilog.

⁹Pagkatawid nila, sinabi ni Elias kay Eliseo: “Hingin mo kung ano ang gagawin ko para sa iyo bago ako kunin sa iyo.”

Sinabi ni Eliseo: “Mapasaakin sana ang pinakamabuti sa iyong espiritu.” ¹⁰Sumagot si Elias: “Mahirap ang hinihingi mo. Ngunit kung makikita mo akong kinukuha mula sa iyo at iniaakyat, mapapasa-iyong ito. Kung hindi, hindi ito mapapasa-iyong.”

¹¹Habang nag-uusap sila sa kanilang paglakad, isang karwaheng apoy at mga kabayong apoy ang biglang pumagitna sa kanila, at umakyat si Elias sa langit sa isang ipuipo.

¹²Nakita ito ni Eliseo at sumigaw siya: “Ama, Ama ko! Ang karwahe ng Israel at mga mangangabayo nito!”

At hindi na siya nakita pa ni Eliseo. Hinawakan nito ang kanyang suot at winarak. ¹³At dinampot niya ang balabal ni Elias na nalaglag mula rito, at nagbalik siya’t tumayo sa pampang ng Jordan. ¹⁴Hawak niya ang balabal na nalaglag kay Elias at hinampas niya nito ang tubig, pero hindi iyon nahati. At sinabi niya: “Nasaan si Yaweng Diyos ni Elias?” Hinampas niyang muli ang tubig at nahati iyon, at tumawid si Eliseo.

¹⁵Nakita siya ng samahan ng mga propeta ng Jerico sa kabilang ibayo ng Jordan at sinabi ng mga ito: “Nananahan kay Eliseo ang espiritu ni Elias.” Sinalubong nila si Eliseo, yumuko sa kanya at sinabing ¹⁶“Narito kasama ng iyong mga lingkod ang limampung magigiting na lalaki. Paalisin mo sila para hanapin si Elias at baka dinala siya ng espiritu ni Yawe at ipinadpad sa isa sa mga bundok o lambak.” Sinabi ni Eliseo: “Wala kayong paalisin.” ¹⁷Ngunit labis na nagpumilit ang mga propeta kayat napapayag nila si

Israelita na mahinang nasasandatahan. Siya ang tanging lakas ng kanyang bayan at siya ang naging mga karwahe at mangangabayo para sa kanila. Nakikita ni Eliseo na naglalaho ang naging buhay na sagisag ng presensiya at lakas ng Diyos sa piling ng Israel.

Ang mahiwagang paglalaho ni Elias ang magpapasigla sa mga Judio na asahan ang matagumpay na pagdating ni Yawe para simulan ang ganap at panghabampanahong kaharian. Nabuo sa mga

Judio ang matibay na paniwalang babalik si Elias sa panahon ding iyon at ihahanda ang pagdating ni Yawe (tingnan Sir 48:1 at Mal 3:32). Tingnan naman ang tungkol sa salita ni Jesus (Mc 9:12).

Iniiwan tayo ng Biblia na nangangapa tungkol sa sinapit ni Elias. Sa ganitong paraan, inihahanda nito ang pagpapahayag sa Muling Pagkabuhay ni Jesus at sa pananampalataya ng Iglesya sa Pag-aakyat kay Mariang kanyang ina.

Eliseo, at nagpapunta sila ng limampung lalaki. Tatlong araw silang naghanap pero hindi nila siya nakita. ¹⁸ Nagbalik sila kay Eliseo na nasa Jerico, at sinabi nito sa kanila: “Di ba’t sinabi ko na sa inyong huwag na kayong lumakad?”

• ¹⁹ Sinabi naman ng mga taga-lunsod kay Eliseo: “Maganda ang lokasyon ng siyudad na ito, tulad ng nakikita ng aking panginoon, ngunit masama ang tubig kayat tiwangwang ang lupa.” ²⁰ Sinabi niya sa mga ito: “Dalhan ninyo ’ko ng isang bagong palayok at lagyan ito ng asin.” Dinala nga nila ito sa kanya, ²¹ at nagpunta si Eliseo sa bukal ng tubig at isinaboy doon ang asin, at sinabi: “Ito ang sinasabi ni Yawe: Pinagaling ko na ang tubig na ito. Hindi na ito pagmumulan ng kamatayan o kawalang-bunga.” ²² At gumaling ang tubig hanggang sa panahong ito, ayon sa sinabi ni Eliseo.

²³ Umahon siya sa Betel mula roon. Paahon siya sa daan nang lumabas sa lunsod ang ilang batang lalaki, at nilibak siya sa pagsasabing: “Ahon, kalbo! Ahon, kalbo!” ²⁴ Lumingon si Eliseo, tiningnan sila at isinumpa sa ngalan ni Yawe. At lumabas mula sa gubat ang dalawang inahing oso at nilapa ang apatnapu’t dalawa sa kanila. ²⁵ Mula roon, nagtuloy si Eliseo sa Bundok Karmel, at mula naman doo’y nagbalik siya sa Samaria.

3 ¹ Sa ikalabingwalong taon ng paghahari ni Yosafat sa Juda, nagsimula namang maghari sa Israel si Yoram na anak ni Ahab, at labindalawang taon siyang naghari. ² Ginawa niya ang masama sa paningin ni Yawe pero hindi gaya ng kanyang ama at ina, sapagkat inalis niya ang estatua ni Baal na ginawa ng kanyang ama. ³ Lamang ay ipinagpatuloy niya ang mga kasalanan ni Yeroboam na anak ni Nabat na nagbulid sa Israel sa pagkakasala, at hindi lumayo roon.

Ang Israel at ang Juda laban sa Moab

⁴ Samantala, may tupahan si Meshang hari ng Moab, at binabayaran niya ang hari ng Israel taun-taon ng sandaang libong kordero at ng

• 19. Sa lahat ng tauhan sa Biblia, si Eliseo ang lumilitaw na taong binigyan ng kaloob na gumawa ng mga milagro. Ngunit hindi dahil dito kaya siya itinuring na mas dakila kaysa iba. Nabuhay siya sa piling ng “mga anak ng mga propeta,” na ibig sabih’y *samahan ng mga propeta*. Sila’y mga lalaking dukha at medyo panatiko ang pananampalataya. Nabubuhay sila sa mga relihiyosong komunidad kasama ang kani-

sandaang libong barakong tupang may bala-hibo. ⁵ Ngunit pagkamatay ni Ahab, naghimagsik sa hari ng Israel ang hari ng Moab.

⁶ Nang panahong iyon, umalis si Haring Yoram sa Samaria at pinakilos ang buong Israel. ⁷ Nagpasabi rin siya kay Yosafat na hari ng Juda: “Naghimagsik sa akin ang hari ng Moab. Puwede ka bang sumama sa akin para labanan ang Moab?” Sumagot ang hari ng Juda: “Sasamahan kita pagkat ikaw at ako ay iisa, ang aking bayan at ang iyong bayan, ang aking mga kabayo at ang iyong mga kabayo.” ⁸ Nagtanong siya: “Saan tayo aahon?” At sinabi niyang “Sa daang nasa disyerto ng Edom.”

⁹ Pitong araw nang pagala-gala ang mga hari ng Israel, Juda at Edom, at wala nang tubig para sa mga kawal at sa mga hayop na sumusunod sa kanila. ¹⁰ Sinabi ng hari ng Israel: “Tinawag tayong tatlong hari ni Yawe para ibigay lamang sa mga kamay ng Moab.” ¹¹ Sinabi naman ni Yosafat: “Wala bang propeta rito si Yawe upang masangguni natin si Yawe sa kanya?” Isa sa mga lingkod ng hari ng Israel ang nagsabi: “Narito si Eliseo na anak ni Safat. Siya ang nagbubuhos ng tubig sa mga kamay ni Elias.” ¹² At sinabi ni Yosafat: “Sumasakanya ang salita ng Diyos.” Kayat nagpunta kay Eliseo ang hari ng Israel, ang hari ng Edom at si Yosafat.

¹³ Sinabi ni Eliseo sa hari ng Israel: “Ano ang pakialam ko sa iyo? Sa mga propeta ng iyong ama o ina ka pumunta.” Ngunit tinanong siya ng hari ng Israel: “Tinawag kaya ni Yawe kaming tatlong hari para ibigay sa mga kamay ng Moab?” ¹⁴ Sumagot si Eliseo: “Buhay si Yawe ng mga Hukbo na aking pinaglilingkuran, kung hindi dahil kay Yosafat na hari ng Juda, hindi kita haharapin ni titingnan. ¹⁵ Ngayon, dalhan mo ako ng manunugtog ng alpa.” At habang tumutugtog ito, hinagip si Eliseo ng kamay ni Yawe, ¹⁶ at sinabi nito: “Ito ang sinasabi ni Yawe: Punuin ninyo ng maraming kanal ang lambak na ito, ¹⁷ sapagkat ganito ang sinasabi ni Yawe: hindi kayo makakakita ng hangin o ulan pero mapupuno ng tubig ang lambak upang kayo, ang inyong mga kawal at mga hayop ay maka-inom. ¹⁸ Pero maliit na bagay lamang ito sa mata ni Yawe, sapagkat ibibigay rin niya sa inyong mga kamay ang Moab. ¹⁹ Sasakupin ninyo ang

kanilang mga asawa’t mga anak. Tutulongan nila si Eliseo sa misyon nito (tingnan 1 S 19:18).

Tinatanggap ni Eliseo ang espiritu ni Elias at ipinagpatuloy ang kanyang misyon. Isinasalaysay sa sumusunod na mga kabanata ang marami niyang himala. Maaaring pinahaba na ang ilan o kaya’y binago ng tradisyon para magbigay ng aral (halimbawa’y ang tungkol sa apatnapu’t dalawang bata).

lahat ng napapaderang lunsod at mahahalang bayan. Ibuluwal ninyo ang lahat ng namungang punungkahoy, tatakpan ang lahat ng bukal at kakalatan ng mga bato ang lahat ng matabang bukid.”

²⁰ Kinaumagahan, sa oras ng paghahandog, heto na ang tubig mula sa Edom, at binaha ang buong lupain.

²¹ Nalaman ng mga Moabita na dumating ang mga hari para lumaban sa kanila, kayat tinipon nila ang lahat ng lalaking nasa edad na para humawak ng sandata at pinagbantay sa hangganan. ²² Nang magising sila kinaumagahan, nakita ng mga Moabitang nasa kabila ang tubig na sinisikatan ng araw, at simpula ng dugo ang tubig. ²³ Kayat sinabi nila: “Dugo! Tiyak na naglaban-laban at nagpatayan ang mga hari. Sugod, Moab, at mangulimbat!” ²⁴ Pagdating nila sa kampo ng Israel, tumindig ang mga Israelita at nilupig ang mga Moabitang tumakas mula sa kanila. ²⁵ Pinasok ng mga ito ang Moab na hawak ang tabak. Winasak ng mga Israelita ang mga lunsod at lahat ng matabang lupa’y hinagisan ng bato ng bawat isa hanggang matambakan ng bato ang mga iyon. Hinarangan nila ang bawat bukal at pinutol ang bawat namungang punungkahoy. Ang Kir-hareset lamang at ang mga bato nito ang nalabi. Ngunit kinubkob ng mga lalaking may tirador ang lunsod, at sinalakay rin.

²⁶ Nang makita ng hari ng Moab na tagilid siya sa labanan, isinama niya ang pitundaang mandirigma para malusutan ang hari ng Edom. Ngunit hindi nila iyon nagawa. ²⁷ Kayat kinuha nito ang kanyang panganay na anak na lalaki na hahalili sana sa kanya bilang hari, at sinunog iyon bilang handog sa ibabaw ng pader. Matindi ang poot laban sa Israel kaya umurong sila at umuwi sa kanilang lupain.

Si Eliseo at ang langis ng biyuda

4 • ¹ Isang babae na asawa ng isang nasa samahan ng mga propeta ang tumawag kay Eliseo at sinabing “Patay na ang aking asawa na inyong lingkod, at alam ninyo na may pitagan siya kay

Yawe. Ngunit ngayo’y dumating ang pinagkakautangan niya para kunin ang dalawa kong anak na lalaki bilang alipin.”

² Sinabi sa kanya ni Eliseo: “Ano ang magagawa ko para sa iyo? Sabihin mo sa akin kung ano’ng meron ka sa iyong bahay?” Sumagot siya: “Wala ako ni anumang liban sa kaunting langis na panlinis.”

³ Sinabi ni Eliseo: “Lumakad ka’t manghingi ng mga garapong walang laman sa iyong mga kapitbahay. ⁴ Dalhin mo lahat ng kaya mo, at saka ka umuwi kasama ang iyong anak at isara ang pinto. Buhusan mo ng langis ang lahat ng garapon at itabi ang mga puno na.”

⁵ Umalis nga ang babae at isinara niya ang pinto kasama ang kanyang mga anak. Dinala ng mga ito sa kanya ang mga garapon at binuhusan naman niya ang mga ’yon. ⁶ Nang puno na ang lahat ng garapon, sinabi niya sa kanyang anak: “Dalhan mo ako ng isa pang garapon.” At sinabi naman ng anak: “Wala na.” At tumigil na ang daloy ng langis.

⁷ Kayat pinuntahan niya ang tao ng Diyos at sinabi ito sa kanya. Sinabi ni Eliseo sa kanya: “Hala, ipagbili mo ang langis at bayaran mo ang iyong utang. At mabubuhay ka at ang iyong mga anak sa matitira.”

Binuhay ni Eliseo ang patay

• ⁸ Isang araw, nagpunta naman si Eliseo sa Sunem, at inanyayahan siyang kumain doon ng isang babaeng maykaya. Kayat tuwing mapapadaan siya, nagtutuloy siya roon para kumain.

⁹ Sinabi ng babae sa kanyang asawa: “Nakita mo na, sabi ko na nga ba’t isang banal na tao ng Diyos ang lalaking ito na

• **4.1** Sinisimulan dito ang isang serye ng mga milagro ni Eliseo.

Sa lahat ng propeta ng Israel, si Eliseo ang siyang pinakamalapit sa mga dukha at isinasaisantabi ng kanyang panahon. Sa kanilang piling at alang-alang sa kanila ginagawa niya ang karamihan sa kanyang mga himala. Tiyak na ito ang dahilan kung bakit sa pagsalalin sa atin ng mga salaysay na ito ay nananatili pa rin ang linamnam at kulay ng pagkakalahad nito ng mga

unang saksi – ang mga dukha at isinasaisantabi. Bagamat mas kabilang sa mga alamat kaysa kasaysayan ang mga tekstong ito, ipinahihiwatig pa rin ng mga ito kung paanong nakikilala ng mga simpleng tao ang kapangyarihang ibinigay ng Diyos sa kanyang propeta para tulungan sila at konsuweluhin.

• **8.** Pinag-iisa rito ang lahat ng elemento sa trahedyang ng tao: pag-asa, masayang buhay, kamatayan,

malimit dumaan sa atin. ¹⁰ Gumawa tayo ngayon ng isang maliit na kuwarta sa bubungan para sa kanya, at lagyan natin ng higaan, mesa, silya at lampara. Kayat pagparito niya, doon siya makatutuloy.”

¹¹ Isang araw, pagdating ni Eliseo, umakyat siya sa kuwarta sa bubungan at nahiga roon. ¹² At sinabi niya sa kanyang alalay na si Gehazi: “Tawagin mo ang Sunemita.” Tinawag nga nito ang babae, at humarap ito kay Eliseo.

¹³ Sinabi ni Eliseo sa kanya: “Sabihin mo sa akin – labis mo kaming pinagabalahan – ano ngayon ang magagawa namin para sa iyo? Gusto mo bang kasapin ko para sa iyo ang hari o ang pinuno ng hukbo?” Sumagot ang babae: “Ako’y nasa sarili kong bayan.”

¹⁴ At sinabi ni Eliseo kay Gehazi: “Ano kaya ang magagawa natin para sa kanya?” Sumagot ang binata: “Wala siyang anak at matanda na ang kanyang asawa.”

¹⁵ Kaya sinabi ni Eliseo: “Tawagin mo siya.” Tinawag siya ng alalay, at tumayo ang babae sa may pintuan. ¹⁶ Sinabi ni Eliseo: “Sa ganito ring panahon sa susunod na taon, kakargahin mo ang isang anak na lalaki.” Sumagot ang babae: “Hindi, O tao ng Diyos, panginoon ko. Huwag ninyong linlangin ang inyong lingkod.”

¹⁷ Ngunit naglihi ang babae at nagkaanak ng isang lalaki sa mismong panahong sinabi ni Eliseo.

¹⁸ Lumaki ang batang lalaki. Isang araw, pinuntahan niya ang kanyang ama na kasama ng mga nag-aani. At sinabi nito sa kanyang ama: “Ang ulo ko! Ang ulo ko!” ¹⁹ Kaya iniutos ng ama sa isang utusan: “Dalhin mo siya sa kanyang ina.”

²⁰ Binuhat siya ng utusan at dinala sa

kanyang ina, at naupo ang bata sa kandungan ng kanyang ina hanggang tanghaling-tapat, at namatay.

²¹ Umakyat ang ina at inilapag ang bata sa higaan ni Eliseo, at saka umalis matapos isara ang pinto. ²² Tinawag niya ang kanyang asawa: “Padalhan mo ako ng isang asno at ng isa sa mga utusan. Pupunahan ko agad ang tao ng Diyos, at saka ako uuwi.” ²³ Nagtanong ang lalaki: “Bakit ka pupunta sa kanya? Hindi pa naman bagong buwan o araw ng pahingna.” Ngunit sinabi ng babae: “Huwag kang mag-alala.”

²⁴ Inihanda niya ang asno, at sinabi sa kanyang utusan: “Sige, manguna ka’t huwag titigil hanggang hindi ko sinasabi sa iyo.” ²⁵ Umalis nga siya at dumating sa Bundok Karmel na kinaroroonan ng tao ng Diyos. Nakita siya ni Eliseo sa malayo, at sinabi nito sa kanyang alalay: “Narito na ang Sunemita. ²⁶ Tumakbo ka ngayon at salubungin siya at sabihing: Mabuti ba ang lagay ninyo? Kumusta ang inyong asawa? At ang bata?” Sumagot ang babae: “Mabuti naman.” ²⁷ Lumapit siya sa tao ng Diyos sa bundok, at niyakap ang mga paa nito. Lumapit si Gehazi para ilayo siya ngunit sinabi ng tao ng Diyos: “Pabayaan mo siya, dahil may pait na nasa kanyang kaluluwa, at itinago ito sa akin ni Yawe at hindi pa inihahayag sa akin.”

²⁸ Sinabi ng babae: “Humingi ba ako sa inyo, panginoon ko, ng isang anak na lalaki? Di ba’t sinabi ko nang huwag ninyo ’kong linlangin?” ²⁹ Sinabi ni Eliseo kay Gehazi: “Humanda ka, kunin mo ang aking tungkod at lumakad ka. Kung sinuman ang masalubong mo, huwag mo siyang batiin; at kung may bumati naman

---

namimighating puso ng ina na hindi matanggap ang pagkamatay ng anak ng kanyang sinapupunan, ang walang-pag-asang pagtawag niya sa tao ng Diyos.

Kailangang pagnilayang mabuti ang napakamadaming pagbuhay na ginagawa ni Eliseo: bibig sa bibig, mata sa mata, kamay sa kamay para ibahagi ang kanyang init at panumbalikin ang buhay. Isa itong

natatangi at naiibang konkretong larawan ng isinagawa ni Kristo sa atin nang “muli niya tayong buhayin” at puspusin niya tayo ng buhay sa madiing hipo niya. Tulad ng sinasabi ni San Patricio na puspos ng sigasig sa kanyang mga pagmimisyon: “Si Kristo sa harap ko, si Kristo sa likod ko; si Kristo sa aking kaliwa, si Kristo sa aking kanan; si Kristo sa akin, si Kristo sa itaas ko.”

sa 'yo, huwag mo siyang sasagutin. At sa sandaling dumating ka, ipatong mo ang aking tungkod sa mukha ng bata.”³⁰ Ngunit sinabi ng ina ng bata: “Isinusumpa ko kay Yawe at sa buhay ninyo na hindi ko kayo iiwan.” Kayat tumindig si Eliseo at sumunod sa babae.

³¹ Umuna na si Gehazi sa kanila at ipinatong ang tungkod sa mukha ng bata, ngunit wala pa ring imik o kibo ang bata. Kaya bumalik si Gehazi at sinalubong si Eliseo at sinabi sa kanya: “Hindi pa nagiging ang bata.”

³² Pumasok si Eliseo sa bahay, at nakita niyang patay ang bata at nakahiga sa kanyang higaan. ³³ Pumasok siya sa kuwarto, isinara ang pinto sa likuran niya at nanalangin kay Yawe. ³⁴ At dinapaan niya ang bata, inilapat ang kanyang bibig sa bibig nito, ang kanyang mga mata sa mga mata nito, ang kanyang mga kamay sa mga kamay nito; at nanumbalik ang init sa katawan ng bata. ³⁵ Tumindig si Eliseo at nanaog, at nagparoo't parito sa bahay. Muli siyang umakyat at niyukuan ang bata, at pitong beses itong nagbahin, at saka nagmulat ng mga mata. ³⁶ Tinawag ni Eliseo si Gehazi at sinabi: “Tawagin mo ang babae.” Pagdating ng babae, sinabi sa kanya ni Eliseo: “Kargahin mo ang iyong anak.” ³⁷ Pumasok iyon, nagpatirapa sa kanyang paanan, at kinarga ang kanyang anak at saka lumabas.

³⁸ Nagbalik sa Gilgal si Eliseo. Taggutom sa lupain, at nang nakaupong kasama niya ang samahan ng mga propeta, sinabi niya sa kanyang alalay: “Isalang mo ang malaking kaldero at maghanda ka ng sabaw para sa samahan ng mga

propeta.”³⁹ Isa sa kanila ang lumabas sa bukid para manguha ng mga gulay, nakakita siya ng halamang-ligaw at nanguha siya ng mga bungang nakakalason, at pinuno ang kanyang balabal. Pagbalik niya, hiniwa niya ang mga iyon sa kaldero ng sabaw, sapagkat hindi niya alam kung ano iyon. ⁴⁰ At inihain nila ang sabaw sa mga lalaki. Ngunit habang tinitikman nila ang sabaw, sumigaw sila: “Tao ng Diyos, purong lason ito!” Kayat hindi na sila nakakain pa. ⁴¹ At sinabi ni Eliseo: “Dalhan ninyo 'ko ng harina.” At ibinuhos niya iyon sa kaldero, at sinabi niya: “Hainan ninyo ang mga tao at pakanin.” At wala nang anumang masama sa kaldero.

Pinarami ni Eliseo ang harina

• ⁴² Isang lalaki ang dumating mula sa Baalsalisa na may dalang tinapay at trigo sa tao ng Diyos. Ito ang dalawampung tinapay mula sa unang bahagi ng sebada at trigo nitong huling anihan. Sinabi ni Eliseo sa lalaki: “Ibigay mo sa mga tao para makakain sila.”

⁴³ Sinabi ng kanyang alalay: “Paano ko ito ihahain sa sandaang katao?” Ngunit sinabi ni Eliseo: “Ibigay mo sa mga tao para makakain sila, sapagkat ito ang sinasabi ni Yawe: Kakain sila at may matitira pa.” ⁴⁴ Inihain nga ito ng binata sa kanila at nagsikain sila at may natira pa, ayon sa sinabi ni Yawe.

Pinagaling ni Eliseo si Naaman

5 • ¹ Si Naaman ang pinuno ng hukbo ng hari ng Aram. Mataas ang pagtingin sa lalaking ito ng kanyang hari at pinakikinggan siya dahil sa kanya

• 42. Kailangang ikumpara ang pagpaparaming ito ng tinapay sa dalawang pagpaparaming ginawa ni Jesus. Maraming pagkakahawig ang mga ito sa isa't isa pero may magkaibang mga kahulugan (ting-nan lalo na ang Jn 6).

• 5.1 May espesyal na lugar sa mga himala ni Eliseo ang pagpapagaling kay Naaman. Madali nating nadidiskubre rito ang isang pagpapaunang paglalarawan ng binyag na lumilinis sa atin mula sa kasalanan.

Tanyag na heneral nga si Naaman pero wala siyang magawa laban sa ketong. Gusto niyang mabago, at iwan ang may sakit niyang balat. At isang pag-asa ang inihahandog sa kanya: sa Israel nagaganap ang gayong mga himala.

Sinabi ng dalagita sa kanyang senyora. Nagsisimula ang lahat sa salita ng isang dalagitang utusan ni Naaman. Gayundin naman, maraming pagkakataon ang sinumang mananampalataya sa kasalukuyang panahon para magsalita o gumawa ng maliit na bagay

binigyang-tagumpay ni Yawe ang Aram. Magiting na mandirigma nga siya pero meron siyang ketong.

²Isang araw, sinalakay ng ilang kawal Arameo ang lupain ng Israel at may nabihag na isang dalaga. Naging alipin ito ng maybahay ni Naaman. ³Sinabi niya sa kanyang amo: “Kung haharap lamang sana ang aking panginoon sa propetang nasa Samaria, tiyak na pagagalangin niyon ang kanyang ketong.”

⁴Pinuntahan ni Naaman ang kanyang hari at sinabi: “Gano’t ganito ang sinabi ng dalagang galing sa lupain ng Israel.”

⁵Sinabi naman ng hari ng Aram sa kanya: “Sige, pumunta ka. At magpapadala ako ng sulat sa hari ng Israel.”

Lumakad nga si Naaman at nagdala siya ng sampung baretang ginto, anim na libong pirasong pilak at sampung pampiyestang damit. ⁶Pagdating niya, iniabot niya ang sulat sa hari ng Israel na nagsasabing “Sa pagtanggap mo ng sulat na ito,

ipinadadala ko sa iyo ang aking lingkod na si Naaman para pagalilingin mo ang kanyang ketong.”

⁷Pagkabasa ng hari ng Israel sa sulat, winarak niya ang kanyang damit at sinabi: “Ako ba’y Diyos para pumatay at bumuhay? At ipinadala sa akin ng hari ng Aram ang lalaking ito para pagalilingin sa kanyang ketong! Tingnan ninyo ngayo’t humahanap lamang siya ng dahilan para makipagdigma sa akin.”

⁸Nalaman ni Eliseong tao ng Diyos na winarak ng hari ng Israel ang damit nito, kayat nagpasabi siya sa hari: “Bakit mo winarak ang iyong damit? Papuntahin mo siya ngayon sa akin, at malalaman niyang may propeta sa Israel.”

⁹Nagpunta nga si Naaman, kasama ang kanyang karwahe at mga kabayo, at tumigil sa may pintuan ng bahay ni Eliseo. ¹⁰At nagsugo naman si Eliseo sa kanya para sabihing “Magpunta ka sa Ilog Jordan at pitong beses kang maligo, at

na magbubunga ng malaking kabutihan at para paharapin sa “Israel” na Iglesia ang naghahanap ng lunas. Hindi sa gawa lamang ng mga dakilang apostol naipahahayag at napalalaganap ang Mabuting Balita.

Tutukuyin ni Jesus sa Ebanghelyo (Lc 4:27) ang pagpapagaling ng dayuhang ito kaysa lahat ng ketongin sa Israel bilang patunay na may malasakit ang Diyos para sa lahat at hindi lamang para sa kanyang mga mananampalataya ayon sa opisyal na tawag sa mga ito.

Nagsugo naman si Eliseo. Sa harap ng propeta, ang heneral ay walang ipinag-iba sa sinumang tao. Walang anumang pribilehiyo para sa kanya, ni espesyal na pakikiharap sa personal na pagkonsulta. Dahil hindi siya bumaba mula sa kanyang karwahe, hindi rin mangunguna si Eliseo sa pagsalubong sa kanya.

Magpunta ka at maligo. Kung anong “madyik” ang inaasahan ni Naaman: mga kilos o mga salitang puno ng makalangit na kapangyarihan. Subalit ang paggaling niya ay magmumula sa simpleng pagdampi ng tubig na umaagos sa lupa ng Diyos. Isang napakaliit na bansa ang Israel pero may mga natatagong yaman ito ng Panginoon.

Kung mahirap na bagay ang ipinagawa sa inyo ng propeta, di ba’t gagawin ninyo ‘yon? Mga kababalaghan ang hinihintay ng mga tao. Simpleng pagsunod naman sa isang salita ang kanyang hinihingi. Ganito rin ang gagawin ni Jesus (Jn 4:46). Hindi ang paggawa ng mahihirap na bagay ang importante, kundi kung ano ang hinihingi ng Diyos. Kadalasa’y dumadaplis lamang tayo sa kanyang Kaharian sapagkat gusto nating gumawa ng mga matinding pagsisikap sa halip

na gawin ang mga simpleng bagay na kanyang hinihingi.

Libre ang pagpapagaling. Walang silbi ang dikapani-paniwalang kayamanang dala ni Naaman. Si Yawe ang siyang nagbibigay, at hindi siya naniningil, at ni hindi niya gustong bayaran natin siya. Lamang ay kapag nadiskubre natin ang kanyang awa, kailangan nating suklian ng kapwa pag-ibig ang pag-ibig.

Sa pagpunta ng aking hari sa templo ng kanyang diyos na Rimmon, kasama niya ako. Alam na ngayon ni Naaman na walang ibang Diyos kundi ang Diyos ng Israel. Pero hindi siya makaaalis sa mundong kanyang kinalalagyan kung saan ibang mga diyos ang pinararangalan. Ipinapakita ng sagot ni Eliseo ang pag-unawa ng Diyos sa harap ng sitwasyong ito.

Ang ganito ring pag-unawa sa mga taong may mabuting kalooban na may ibang mga relihiyon ang ipinahahayag sa ilang teksto ng Genesis at Exodo. Ang mga ito ay mismong sinulat ng mga propeta ng mga grupo ring iyon na nakapaligid kay Eliseo: tingnan Gen 20:1-7 at Ex 18:1-20.

Nalalarawan kay Naaman ang taong may mabuting kalooban na nahawahan ng sakit na walang lunas na walang iba kundi ang kasalanan. At lumalapit siya sa Iglesia para hilingin ang kanyang paggaling. Siya ang taong galing sa malayo at lumalapit sa Iglesia sapagkat nadidiskubre niyang may natatagong bukal ng buhay pala rito. Hindi gumagawa sa ganang sarili ang tubig ng binyag. Galing ang bisa nito sa pagiging pinakadaan nito para makapasok tayo sa bayan ni Kristo, ang Iglesia.

manunumbalik sa dati ang iyong laman at lilinis ka.”

¹¹ Umalis sa galit si Naaman, sapagkat naisip niyang “Akala ko pa nama’y siya mismo ang lalabas at tatayo’t tatawag sa ngalan ni Yaweng kanyang Diyos, at idampin ang kanyang kamay sa bahaging may sakit at aalisin ang ketong. ¹² Di ba’t mas higit pa nga ang Abana at Parfar na mga ilog ng Damasco kaysa lahat ng tubig sa Israel? Di ba ’ko makapaliligo sa mga ilog ng Damasco para luminis?” Kayat pauwi siyang umalis sa galit.

¹³ Lumapit naman sa kanya ang kanyang mga alipin at sinabi: “Ama ko, kung mahirap na bagay ang ipinagawa sa inyo ng propeta, di ba’t gagawin ninyo ’yon? Lalo na kapag sinabi n’ya sa inyong maligo at luminis!”

¹⁴ At lumusong nga si Naaman sa Jordan at pitong beses na lumubog, gaya ng sinabi sa kanya ni Eliseo. Nanumbalik sa dati ang kanyang laman, tulad ng sa isang bata at luminis siya.

¹⁵ At nagbalik si Naaman sa tao ng Diyos kasama ang lahat niyang tauhan. Nagtuloy siya at sinabi: “Ngayo’y alam ko nang walang ibang Diyos saanman sa daigdig kundi sa Israel. Tanggapin mo sana ang regalong ito mula sa iyong lingkod.”

¹⁶ Ngunit sumagot si Eliseo: “Buhay si Yaweng pinaglilingkuran ko, at wala akong tatanggapin.” At kahit na pilitin siya ni Naaman, tumanggi pa rin siya.

¹⁷ Kayat sinabi ni Naaman sa kanya: “Kung ayaw mo, ipahintulot mo naman sanang mabigyan ako ng lupa mula sa iyong lupain – ang kayang dalhin ng dalawang mola. Sapagkat hindi na ako magaalay ng anumang sinunog na handog at hain sa sinumang diyos kundi kay Yawe lamang. ¹⁸ At patawarin nawa ako ni Yawe sa bagay na ito: Sa pagpunta ng aking hari sa templo ng kanyang diyos na si Rimmon para sumamba, nakakapit siya sa aking bisig at kasama niya akong

yuyuko sa templo ni Rimmon. Patawarin nawa ako ni Yawe sa bagay na ito.” ¹⁹ Sumagot si Eliseo: “Humayo kang mapayapa.”

At lumakad nga si Naaman.

Malayu-layo na si Naaman, ²⁰ nang masisip ni Gehazing alalay ni Eliseo: “Pinalampas ng aking panginoon ang Arameong iyong si Naaman sa pagtanggapin niyang tanggapin ang kanyang mga dala. Buhay nga si Yawe, at hahabulin ko siya’t makakakuha ako sa kanya.”

²¹ Hinabol ni Gehazi si Naaman at nakita ni Naaman na may humahabol sa kanya kayat bumaba siya mula sa kanyang karwahe para salubungin at batiin. ²² Sinabi naman sa kanya ni Gehazi: “Ipinasabi ng aking panginoon: May dalawang binata sa samahan ng mga propeta ang kararating lamang mula sa kabundukan ng Efraim. Kung maaari sana’y pakibigyan mo ako ng isang baretang pilak at dalawang bagong damit para sa kanila.” ²³ Sumagot si Naaman: “Tanggapin mo ang dalawang baretang pilak.”

Pinilit ni Naaman si Gehazi na tanggapin iyon, at itinali niya ang dalawang baretang pilak sa dalawang sako kasama ang dalawang bagong damit, at ibinigay sa dalawa sa kanyang mga utusan. Binuhat naman nila ito at lumakad na una kay Gehazi. ²⁴ Pagdating nila sa Ofel, kinuha ni Gehazi ang mga ito sa kanila at itinago sa kanyang bahay. At pinaalis niya ang mga tauhan ni Naaman, at nagsilakad naman ang mga ito.

²⁵ Nang humarap siya sa kanyang panginoon, tinanong siya ni Eliseo: “Sa’n ka galing, Gehazi?” Sumagot siya: “Wala namang pinuntahan ang inyong lingkod.”

²⁶ Sumagot si Eliseo: “Di ba’t humabol ang aking espiritu nang bumaba ang lalaki mula sa kanyang karwahe para salubungin ka? Tumanggap ka ng pilak at damit, at ngayo’y makabibili ka na ng mga taniman ng olibo, mga ubasan, mga tupa, mga baka at mga alipin. ²⁷ Ngunit sa

iyong inapo kakapit ang ketong ni Naaman magpakailanman.” At umalis si Gehazi mula kay Eliseo – may ketong na simputi ng niyebe.

6 ¹ Sinabi ng kanyang mga kapwa-propeta kay Eliseo: “Tingnan mo, masikip na para sa atin ang lugar na pinagtitipunan natin. ² Tayo na sa Jordan at kumuha ng tig-isang poste para itayo ang ating tirahan.” ³ Sumagot si Eliseo: “Sige.” ⁴ At sinabi sa kanya ng isa sa kanila. “Ba’t di ka sumama sa amin?” Kaya sumama sa kanila si Eliseo. Pagdating nila sa Jordan, sinimulan nilang pumutol ng mga puno. ⁵ Ngunit habang may pinuputol na puno ang isa sa kanila, nahulog sa ilog ang talim ng kanyang palakol at napa-sigaw: “O, panginoon ko, hiram ko lang iyon!” ⁶ Tinanong siya ng tao ng Diyos: “Saan ba nahulog?” At itinuro nila kay Eliseo ang lugar. Pumutol ng isang patpat si Eliseo, inihagis doon at lumutang ang talim na bakal. ⁷ Sinabi ni Eliseo: “Kunin mo.” Iniunat ng lalaki ang kanyang kamay at kinuha iyon.

Binihag ni Eliseo ang mga sundalong Arameo

• ⁸ Sinasalakay noon ng hari ng Aram ang Israel. Pinulong nito ang kanyang mga opisyal at sinabing: “Salakayin natin ang

bayang iyon.” ⁹ Ngunit nagpasabi ang tao ng Diyos sa hari ng Israel: “Mag-ingat sa lugar na iyon; paparoon ang mga Arameo.” ¹⁰ Kaya nagpadala ng mga tauhan ang hari ng Israel sa lugar na itinuro ng lingkod ng Diyos, at nakapaghanda siya roon. Maraming beses itong nangyari. ¹¹ Ikinabalisa ito ng hari ng Aram at tinawag niya ang kanyang mga opisyal at sinabi: “Hindi ba ninyo sasabihin sa akin kung sino sa atin ang taksil na nagsisiwalat ng ating mga plano.” ¹² Sinabi ng isa sa kanyang mga opisyal: “Wala sa aming nagtataksil sa inyo, panginoon kong hari, kundi si Eliseong propetang nasa Israel ang nagsasabi sa kanyang hari kahit na ng mga salitang sinasabi ninyo sa inyong kuwarto.”

¹³ Sumagot ang hari: “Sige, alamin ninyo kung nasaan siya nang maipadakip ko.” Nang sabihin nila sa kanya na nasa Dotan si Eliseo, ¹⁴ nagpapunta siya roon ng mga karwahe, mga kabayo at malakas na hukbo. Gabi nang sila’y dumating, at pinaligiran nila ang siyudad. ¹⁵ Kinabukasan, maagang bumangon at lumabas ang alalay ng tao ng Diyos. At hayun ang mga Arameo – may mga kabayo’t karwahe, at napapaligiran na ang siyudad! Kaya sinabi niya kay Eliseo: “Naku, panginoon ko, ano’ng gagawin natin?” ¹⁶ Sumagot siya: “Huwag kang matakot. Mas marami

• **6.8** Binibigyang-diin natin ang salaysay na ito na parang pinagaganda ng mga alamat at naglalahad ng pakikisangkot ni Eliseo sa buhay ng bansa. Tinanggap ni Eliseo ang misyong palitan ang hari ng Israel na siyang may kagagawan sa kataksilang panrelihiyon ng kanyang bayan pati na ang hari ng Aram. Di magtatagal at papatayin sina Yoram at Benhadad na bina-banggit dito.

Ang mga propeta ng Israel ay mga mensahero at enkargado ng Diyos para sa kaligtasan ng Israel. At ang kaligtasang ito ay hindi lamang pagpunta ng ating mga kaluluwa sa langit gaya ng paniwala ng marami sa atin. Nangangahulugan ito na kailangang maghatid sa pagiging mas mulat at responsable ang buong buhay ng isang sambayanan. Hindi lalago at mamumunga ang bayang Israel (at gayon din ang ating mga sambayanan) nang walang mahabang karanasan ng karahasan, kawalang-katarungan at kasinungalingan, at ng mga lunas para malampasan ang mga ito.

Bigyan sila ng tinapay at tubig (b. 22). Aksyon ng

isang propeta: daigin ang masama sa pamamagitan ng kabutihan.

Buksan mo ang kanyang mga mata... Bulagin mo sila... (16, 18, 20) Inilalahad ng mga salitang ito ang pagkakaiba ng mga nakakakita sa sitwasyon ayon sa pagkakita ng Diyos at ng mga nawawala sa sarili nilang karunungan. Gaanong panahon ang inaaksaya natin at ilang beses tayong nagiging paralisado sa sariling mga takot natin sa halip na magpasyang makipagsapalaran at magpatuloy taglay ang pananalig na hindi mabibigo ang Diyos!

Parusahan nawa ako ng Diyos kung nasa mga balikat pa rin ni Eliseo ang kanyang ulo (31). Ipinaliwanag ng mga salitang ito ng hari na pinapag-alab ni Eliseo ang pakikipaglaban sa mga Arameo gayong hindi ito pangahasang gawin ng mga pinuno. Kung ang mga propeta sa kanilang panahon ay nagpatotoo sa katarungan ng Diyos at hindi natakot na akuin ang responsibilidad sa mga pambansang suliranin, bakit mawawala sa buhay-pulitikal ang mga Kristiyano na siyang mga propeta ng Diyos sa kasalukuyan?

ang kakampi natin kaysa kanila.”¹⁷ Nagdasal si Eliseo at sinabi: “Yawe, buksan mo ang kanyang mga mata upang makakita siya.” At binuksan nga ni Yawe ang mga mata ng alalay at nakita nitong puno ng mga kabayo at karwaheng-apoy ang mga bundok sa buong paligid ni Eliseo.

¹⁸Nang sumugod palapit sa kanya ang mga Arameo, muling nanalangin si Eliseo kay Yawe: “Bulagin mo sila.” Kaya binulag nga sila ni Yawe, gaya ng hiling ni Eliseo. ¹⁹Sinabi sa kanila ni Eliseo: “Hindi ito ang daan, ni ang siyudad. Sumunod kayo sa akin at sasamahan ko kayo sa lalaking hinahanap ninyo.” At sinamahan niya ang mga ito pa-Samaria. ²⁰Pagkaspasok nila sa Samaria, sinabi ni Eliseo: “Yawe, buksan mo ang kanilang mga mata upang makakita sila.” Binuksan nga ni Yawe ang kanilang mga mata nang nasa Samaria na sila.

²¹Pagkakita sa kanila ng hari ng Israel, itinanong nito kay Eliseo: “Ama ko, papatayin ko ba sila?” ²²Sumagot siya: “Kung’yong mga nabibihag mo sa iyong tabak at pana e di mo pinapatay, ang mga ito pa kaya? Bigyan mo sila ng tinapay na makakain at tubig na maiinom, at saka sila pabalikin sa kanilang panginoon.”

²³Kaya nagbigay ng isang malaking bangkete ang hari. Pagkatapos kumain at uminom, pinabalik niya ang mga ito sa kanilang panginoon. Mula noon, hindi na sinalakay ng mga hukbo ng Aram ang nasasakupan ng Israel.

Gutom at pagpapalaya sa Samaria

²⁴Tinipon naman ni Ben-Hadad na hari ng Aram ang buo niyang hukbo, umalis at kinubkob ang Samaria. ²⁵Nagkaroon ng malaking taggutom sa lunsod, tumindi ang paghihirap hanggang magkahalaga ng walumpung pirasong pilak ang isang ulo ng asno at limang pirasong pilak naman ang kalahating gawang na garbansos.

²⁶Naglalakad sa ibabaw ng pader ang hari ng Israel nang may babaeng sumi-

gaw: “Iligtas ninyo ’ko, panginoon kong Hari!” ²⁷Sumagot ang hari: “Pa’no kita matutulungan? Kung walang tinapay na ibinibigay sa iyo si Yawe, saan ako maghahagilap niyon?” ²⁸Ano ba ang nangyari?” Sumagot ang babae: “Sinabi sa akin ng babaeng iyon: ‘Ibigay mo ang iyong anak na lalaki para makain natin ngayon at ang anak ko naman ang kakinin natin bukas.’” ²⁹Kaya niluto namin ang aking anak at kinain. Kinabukasa’y sinabi ko naman sa kanya: ‘Dalhin mo na ang iyong anak na lalaki para makain natin.’ Pero itinago niya ito.”

³⁰Nang marinig ng hari ang sinabi ng babae, winarak niya ang kanyang damit. Nasa itaas siya ng pader, at nakita ng bayan na may suot siyang sako sa ilalim ng kanyang damit. Isinumpa niya: ³¹“Parusahan nawa ako ng Diyos at mas masahol pa, kung nasa mga balikat pa rin ni Eliseong anak ni Shafat ang kanyang ulo sa araw na ito.” ³²At nagpapunta ng bantay ang hari sa bahay ni Eliseo.

Nakaupo noon si Eliseo sa kanyang bahay at kaharap ang mga matatanda. Bago pa dumating ang sugo, sinabi na ni Eliseo sa kanila: “Hindi ba ninyo alam na iniutos ng anak na ito ng mamamatay-tao na pugutan ako ng ulo? Kayat pagdating ng sugo, isara ninyo ang pinto at huwag s’yang papasukin. Naririnig ko na sa kanyang likuran ang mga yabag ng kanyang amo.” ³³Nakikipag-usap pa siya sa kanila nang dumating ang hari. Sinabi ng hari: “Galing kay Yawe ang lahat ng kasamaang ito, ba’t pa ’ko aasa sa kanya?”

7 ¹Sumagot si Eliseo: “Pakinggan ninyo ang salita ni Yawe: Bukas, sa ganito ring oras, sa pintuan ng Samaria, ipagbibili ang isang takal na harina sa halagang isang pirasong pilak, at ang dalawang takal na sebada sa halagang isang pirasong pilak din.” ²Sinabi sa tao ng Diyos ng tagapagdala ng kalasag na siyang umaalalay sa bisig ng hari: “Buksan man ni Yawe ang mga

bintana ng langit para umulan ng trigo, paano ito mangyayari?" Sumagot si Eliseo: "Makikita ito ng sarili mong mga mata pero hindi ka kakain nito."

³ May apat na lalaking ketongin sa may pintuan ng lunsod sa labas ng pader. At nang araw na iyon, sinabi nila sa isa't isa: "Didito na lamang ba tayo hanggang mamatay?" ⁴ Kung ipasya nating pumasok sa lunsod, mamamatay tayo roon sa gutom. Pero kung didito na lamang tayo, mamamatay rin tayo. Kayat sa kampo na lang ng mga Arameo tayo pumunta. Kung hindi nila tayo patayin, buhay tayo; at kung patayin naman, e di, patay!"

⁵ Nang dumidilim na, tumayo sila para pumunta sa kampo ng mga Arameo. Ngunit walang katau-tao ang kampo nang dumating sila. ⁶ Ipinarinig pala ng Panginoon sa mga Arameo ang ingay ng mga karwahe at mga kabayo, at ang ugong ng isang malaking hukbo. At inakala nilang "Inupahan ng hari ng Israel ang mga hari ng mga Heteo at mga Musrita para lusubin tayo."

⁷ Kaya tumakas sila nang gumagabi na para iligtas ang kanilang sarili. At iniwan nila ang kanilang mga tolda, mga kabayo, mga asno – iniwan nang basta ganoon na lamang. ⁸ Pagdating ng mga ketongin sa may bukana ng kampo, pinasok nila ang isang tolda. Nagkainan sila at nag-inuman, kinuha ang mga pilak, ginto at mga damit, at umalis para ibaon ang mga iyon sa lupa. Bumalik sila at pumasok sa isa pang tolda at kinuha ang lahat ng makita roon at itinago sa ganoon ding paraan.

⁹ Ngunit naisip nila: "Hindi tama ang ginagawa nating ito. Araw ng magandang balita ang araw na ito, at magkakasala tayo kung magsasawalang-imik tayo hanggang bukas. Kaya tayo na't ibalita ito sa mga tauhan ng hari." ¹⁰ Pagbabalik sa lunsod, isinigaw nila sa mga bantay ng lunsod: "Nagpunta kami sa kampo ng mga Arameo pero walang katau-tao roon,

ni yabag ng kahit sino, kundi mga kabayo at mga asnong nakatali at mga toldang basta na lamang iniwan." ¹¹ Isinigaw ng mga bantay ang balita, at nakaabot ito sa pamamahay ng hari.

¹² Bumangon kinagabihan ang hari at sinabi sa kanyang mga opisyal: "Alam ng mga Arameo na gutom na gutom na tayo. Kaya umalis sila sa kanilang kampo para magtago sa parang sa pag-aakalang lalabas tayo at mahuhuli nang buhay, at saka nila papasukin ang siyudad." ¹³ Sumagot ang isa sa mga opisyal: "Ipakuha ninyo sa ilang tauhan ang lima sa natitira pang mga kabayo. Tatal, mamamatay din naman sa gutom ang mga ito tulad ng lahat ng Israelita sa siyudad na ito. Papuntahin natin sila doon para tingnan." ¹⁴ Kaya kumuha sila ng dalawang karwahe at mga kabayo, at pinapunta sila ng hari para sundan ang mga Arameo: "Sige, alamin ninyo kung ano ang nangyari." ¹⁵ Nakarating sila hanggang Jordan, at nagkalat sa daan ang mga damit at gamit na itinapon ng mga Arameo sa kanilang pagtakas.

Nagbalik ang mga sugo at sinabi ito sa hari. ¹⁶ Kaya lumabas ang bayan at namsam sa kampo ng mga Arameo. At ang isang takal ng harina ay ibinenta sa halagang isang pirasong pilak at ang dalawang takal ng sebada ay ipinagbili naman sa halagang isang pirasong pilak din, gaya ng sinabi ni Eliseo. ¹⁷ Inatasan ngayon ng hari ang tagapagdala niya ng kalasag na magbantay sa pintuan ng lunsod. Ngunit pinagtapak-tapakan siya ng mga tao, at namatay gaya ng sinabi ni Eliseo nang lumusong ang hari para makipagkita sa kanya.

¹⁸ Sapagkat nang sabihin ni Eliseo sa hari: "Bukas, sa ganito ring oras, sa pintuan ng Samaria, ibebenta ang dalawang takal ng sebada sa halagang isang pirasong pilak at gayon din ang isang takal ng harina," ¹⁹ sinabi ng tagapagdala ng kalasag sa tao ng Diyos: "Kahit pa buksan ni Yawe ang mga bintana ng langit para umulan ng trigo, malayong mangyari ang

sinabi mo.” At sinabi nga sa kanya ni Eliseo: Makikita ’to ng sarili mong mga mata pero hindi ka kakain nito.” ²⁰ Ganoon nga ang nangyari. Sinugod siya ng mga tao at pinagtapak-tapakan sa pintuan ng lunsod, at doon din siya namatay.

8 ¹ Sinabi ni Eliseo sa babaeng ang anak na lalaki ay kanyang binuhay: “Tumindig ka’t umalis kasama ng iyong pamilya, at tumira muna sa ibang lugar na mabuti sa palagay mo. Sapagkat tinawag na ni Yawe ang taggutom sa lupain at tatagal ito nang pitong taon.” ² Ginawa nga ng babae ang sinabi ng tao ng Diyos – umalis siya at ang kanyang pamilya papunta sa lupain ng mga Pilisteo at nanatili roon nang pitong taon.

³ Pagkaraan ng pitong taon, nagbalik ang babae sa sariling bayan at dumulog sa hari para hingin ang kanyang bahay at bukid. ⁴ Nakikipag-usap noon ang hari kay Gehazing alalay ng tao ng Diyos: “Ikuwento mo nga sa akin ang lahat ng kahanga-hangang bagay na ginawa ni Eliseo.” ⁵ Habang ikinukuwento ni Gehazi kung paano binuhay ni Eliseo ang patay, siya namang pagdating ng babaeng ang anak na lalaki ay binuhay ni Eliseo. Hiningi nito sa hari na mabalik sa kanya ang sariling bahay at bukid. At sinabi ni Gehazi: “Panginoon kong Hari, ito ang babaeng iyon, at ito ang kanyang anak na binuhay ni Eliseo.”

⁶ Tinanong ng hari ang babae tungkol dito at isinalaysay naman niya ito. At kaagad na pinasamahan ng hari ang babae sa isang opisyal ng palasyo at sinabi: “Ibalik sa kanya ang lahat niyang ari-arian pati ang lahat ng inani sa kanyang bukid mula nang umalis siya hanggang ngayon.”

Sina Eliseo at Hazael sa Damasco

⁷ Nagpunta si Eliseo sa Damasco. May sakit noon si Ben-Hadad na hari ng Aram. Nang sabihin sa kanya na naroon ang tao ng Diyos, ⁸ sinabi niya kay Hazael: Puntahan mo ang tao ng Diyos at sangguniin si Yawe sa pamamagitan niya para malaman ko kung gagaling pa ako sa aking sakit. Pero magdala ka ng magandang regalo.”

⁹ Kayat pinuntahan ni Hazael si Eliseo, dala ang lahat ng pinakamagandang bagay sa Damasco na karga ng apatnapung kamelyo. ¹⁰ Pagharap niya kay Eliseo, sinabi ni Hazael: “Pinaparito ako ng inyong anak na si Ben-Hadad na hari ng Aram para itanong sa inyo: ‘Gagaling pa ba ako sa karamdamang ito?’.” Sumagot si Eliseo: “Hala, sabihin mo sa kanya na gagaling siya. Ngunit ipinaalam sa akin ni Yawe na tiyak na mamamatay siya.”

¹¹ Nanigas ang mukha ng tao ng Diyos at nagsimula siyang umiyak. ¹² Tinanong siya ni Hazael: “Ba’t kayo lumuluha, panginoon ko?” Sumagot siya: “Sapagkat ngayun-ngayon lang ay nakita ko ang kasamaang gagawin mo sa mga anak ng Israel: susunugin mo ang kanilang mga kuta, papatayin sa tabak ang mga kabataang lalaki, dudurugin ang mga bata, bubuksan ang bahay-bata ng mga nagdadalantao.” ¹³ Sinabi sa kanya ni Hazael: “Sino ako na lingkod lamang ninyo para gawin ang ganyang kabigat na mga bagay?” Sumagot si Eliseo: “Nagkaroon ako ng pangitain: ginawa kang hari ng Aram ni Yawe.”

¹⁴ Iniwan ni Hazael si Eliseo at nagbalik sa kanyang amo. Tinanong siya nito: “Ano’ng sinabi sa iyo ni Eliseo?” Sumagot siya: “Sinabi niya na tiyak na gagaling kayo.” ¹⁵ Ngunit kinabukasan, kumuha si Hazael ng isang balabal, itinubog sa tubig, at itinakip sa mukha ng hari hanggang iyon ay mamatay. Kaya si Hazael ang humalili bilang hari ng Aram.

Yoram, hari ng Juda

¹⁶ Sa ikalimang taon ng paghahari sa Israel ni Yoram na anak ni Ahab, nagsimula namang maghari sa Juda si Yoram na anak ni Yosafat. ¹⁷ Tatlumpu’t dalawang taon siya nang magsimulang maghari at walong taon naman siyang naghari sa Jerusalem. ¹⁸ Sumunod siya sa mga yapak ng mga hari ng Israel at umasal tulad ng angkan ni Ahab dahil pinakasalan niya ang anak ni Ahab. Kaya hindi siya naging kalugud-lugod kay Yawe. ¹⁹ Subalit ayaw wasakin ni Yawe ang Juda alang-alang sa kanyang lingkod na si David, ayon sa kanyang pangakong pananatiliing laging may sindi ang ilawan nito, na mga inapo ni David ang tinutukoy.

²⁰ Sa kapanahunan niya naghimagsik ang mga Edomita laban sa paghahari ng Juda, at nagtalaga sila ng sarili nilang hari. ²¹ Sinalakay ni Yoram ang lunsod ng Zair kasama ang lahat niyang karwaheng-pandigma. Nang siya at ang kanyang mga pinunong pangkarwahe ay mapaligiran ng mga Edomita, kumilos siya kinagabihan at nakalabas. ²² Ngunit nagtakbuhan pauwi ang kanyang mga sundalo. Kaya naghimagsik pa rin hanggang ngayon ang Edom laban sa Juda. Naghimagsik din noon ang siyudad ng Libna.

²³ Ang iba pang tungkol kay Yoram, ang kanyang ginawa at kagitingan ay nasa *Mga Pangyayari sa Mga Hari ng Juda*.

²⁴ Nahimlay si Yoram sa piling ng kanyang mga ninuno, at inilibing sa lunsod ni David. At si Ocozias na kanyang anak ang nagharing kahalili niya.

Ocozias, hari ng Juda

²⁵Nagsimulang maghari sa Juda si Ocozias na anak ni Yoram sa ikalabindalawang taon ng paghahari sa Israel ni Yoram na anak ni Ahab. ²⁶Dalawampu't dalawang taon si Ocozias nang magsimulang maghari, at isang taon naman siyang naghari sa Jerusalem. Ang kanyang ina ay si Atalia na anak ni Omring hari ng Israel. ²⁷Sumunod siya sa mga yapak ni Ahab at ginawa ang masama sa paningin ni Yawe gaya ng angkan ni Ahab, sapagkat kamag-anak siya ni Ahab. ²⁸Sumama siya kay Yoram na anak ni Ahab para makipagdigma sa Ramot ng Galaad kay Hazael na hari ng Aram. Ngunit nasugatan si Yoram ng mga Arameo ²⁹kaya nagbalik siya sa Jezrael mula sa Ramot para magpagaling sa kanyang mga sugat. Hindi nagtagal, nagpunta sa Jezrael si Ocozias na hari ng Juda para dalawin siya habang nagpapagaling.

Itinalagang hari si Yehu

9 • ¹Tinawag ni Propeta Eliseo ang isang nasa samahan ng mga propeta at sinabi: “Maghanda ka’t pumunta sa lunsod ng Ramot sa Galaad at dalhin ang bote ng langis na ito. ²Hanapin mo roon si Yehung anak ni Yosafat na anak naman ni Nimsi. Ihiwalay mo siya sa kanyang mga kasama at samahan sa isang lugar na malayo sa kanila. ³Doon, kunin mo ang bote at ibuhos ang langis sa kanyang ulo at sabihin: ‘Pinahiran ka ni Yawe bilang hari ng Israel.’ At buksan mo ang pinto at agad kang tumakas.” ⁴Kayat pumunta sa Ramot ang binatang ito.

⁵Dinatnan niyang magkakasamang nakaupo ang mga pinuno ng hukbo, at sinabi niya: “Kailangan kitang makausap, pinuno.” Nagtanong si Yehu: “Sino sa amin?” Sumagot siya: “Ikaw, pinuno.” ⁶Tumayo si Yehu at pumasok sa bahay.

At ibinuhos ng binata ang langis sa ulo ni Yehu at sinabi sa kanya: “Pinahiran ka ni Yaweng Diyos ng Israel bilang hari ng bayang Israel. ⁷Ibabagsak mo ang mga hari ng angkan ni Ahab para maipaghiganti ko ang dugo ng aking mga lingkod,

ang mga propetang pinatay ni Izebel. ⁸Uubusin ko ang angkan ni Ahab at malilipol ang lahat ng lalaki sa kanila. ⁹Matutulad sa mga angkan ni Yeroboam at ni Baasa ang angkan ni Ahab. ¹⁰At tungkol naman kay Izebel, walang maglilibing sa kanya, lalamunin siya ng mga aso sa bukid ng Jezrael.” At binuksan ng binata ang pinto at tumakas.

¹¹Lumabas si Yehu at bumalik sa mga pinuno ng hari. Sinabi nila sa kanya: “Ano’ng nangyari? Ba’t ka ba tinawag ng lokong iyon?” ¹²Sumagot si Yehu: “Kilala ninyo ang lalaking ’yon at alam din ninyo kung ba’t siya naparito.” At sinabi nila: “Wala kaming alam. Sabihin mo sa amin ang sinabi niya sa iyo.” Sumagot siya: “Ito ang sinabi niya, walang labis, walang kulang: Pinahiran ka ni Yawe bilang hari ng Israel.”

¹³At kinuha ng lahat ng pinunong kasama ni Yehu ang kanilang mga balabal at inilagay sa isang platapormang kahoy na korteng trono. At kasabay ang tunog ng mga trumpeta, ipinahayag nilang: “Hari si Yehu!”

¹⁴Ganoon nakipagsabwatan laban kay Yoram si Yehung anak ni Yosafat na anak naman ni Nimsi. Ipinagtatanggol noon ni Yoram at ng mga Israelita ang lunsod ng Ramot sa Galaad laban kay Hazael na hari ng Aram, ¹⁵at nakabalik na noon si Yoram sa Jezrael para magpagaling sa mga sugat na natamo niya sa labanan.

Sinabi ni Yehu: “Kung mabuti sa palagay ninyo, huwag ninyong palabasin ang sinuman mula sa lunsod at baka nila babalaan ang hari sa Jezrael.” ¹⁶Sumakay si Yehu sa kanyang karwahe at nagpa-Jezrael. Naroon si Yoram na may sakit na dinalaw ni Ocozias na hari ng Juda. ¹⁷Nakita ng tanod na nasa tore ng Jezrael na dumarating ang mga tauhan ni Yehu kayat sinabi niya: “May natatanaw akong isang pangkat.” Sinabi ni Yoram: “Kunin mo ang iyong kabayo at mangabay para salubungin sila, at itanong mo kung may ibabalita sila.”

¹⁸Lumabas nga ang lalaki para salubungin

• **9.1** Habang patuloy na naghahari sa Juda Oang mga inapo ni David, sunud-sunod naman ang mga kudeta sa Israel. Si Eliseo ang nag-utos na pahiran ng langis o italaga si Yehu.

sila at sinabing: “Sinugo ako ng hari para ita-nong kung may ibabalita kayo.” Sumagot si Yehu: “Huwag kang mag-alala sa balita. Halika sa likuran ko at sumunod sa akin.” At kaagad nag-ulat ang bantay: “Nakarating sa kanila ang sugo pero hindi pa bumabalik.”

¹⁹Nagpadala sila ng isa pang sugo na pumunta sa kanila at nagsabi: “Gustong malaman ng hari kung may ibabalita kayo.” At muling sumagot si Yehu: “Huwag kang mag-alala sa balita, pumunta ka sa likuran ko at sumunod sa akin.” ²⁰Muling nag-ulat ang bantay: “Nakarating na siya sa kanila pero hindi pa siya bumabalik. Ngunit parang si Yehung anak ni Nimsi siya kung mangabayo pagkat para siyang baliw kung magpatakbo.”

²¹Kaya sinabi ni Yoram: “Ihanda ang mga kabayo ng aking karwahe.” At magkasamang lumabas na sakay ng kanya-kanyang karwahe sina Yoram na hari ng Israel at Ocozias na hari ng Juda para salubungin si Yehu. Sinalubong nila ito sa bukid ni Nabot sa Jezrael.

Patayan sa angkan ni Ahab

²²Nang makita ni Yoram si Yehu, itina-nong niya: “Kapayapaan ba ang dala mo, Yehu?” Sumagot si Yehu: “Anong kapayapaan ang pinagsasasabi mo gayong patuloy ang pagpapabayad sa lalaki at maraming pangkukulam ng ina mong si Izebel?” ²³Kaya pinabalik ni Yoram ang kanyang karwahe at tumakas, habang sinasabi kay Ocozias: “Kataksilan, Ocozias!”

²⁴At ubos-lakas namang binanat ni Yehu ang kanyang pana at tinira si Yoram sa likod – tumagos sa puso nito ang palaso. At patay na bumagsak si Yoram sa kanyang karwahe.

²⁵Sinabi ni Yehu kay Bidkar na tagapagdala niya ng kalasag: “Kunin mo ang bangkay at itapon sa bukid ni Nabot na taga-Jezrael sapagkat natatandaan mo, nang magkasama tayong naglilingkod sa kabayuhan ng kanyang amang si Ahab, ibinaba na ni Yawe ang hatol na ito laban sa kanya: ²⁶‘Sa bukid na ito, pagba-

bayarin nga kita sa dugo ni Nabot at sa dugo ng kanyang mga anak na nakita kong pinadanak mo kahapon.’ Kaya, kunin mo ang bangkay at itapon sa bukid ayon sa salita ni Yawe.

²⁷Nang makita ito ni Ocozias na hari ng Juda, tumakas siya pa-Bet-Hagan. Hinabol siya ni Yehung sumisigaw: “Patayin din siya!” At tinamaan siya ng mga sundalo sa kanyang karwahe paahon sa Gur na malapit sa Ibleam. Nakatakas siya pa-Megiddo, at doon namatay. ²⁸Ikinarwahe namang pa-Jerusalem ng kanyang mga alipin ang kanyang bangkay at inilibing siyang kasama ng kanyang mga ninuno sa lunsod ni David. ²⁹Naghari sa Juda si Ocozias sa ikalabing-isang taon ni Yoram na anak ni Ahab.

Namatay si Izebel

• ³⁰Pinasok ni Yehu ang lunsod ng Jezrael. Nang malaman ito ni Izebel, kinulayan niya ang kanyang mga mata, nilagyan ng palamuti ang leeg at dumungaw sa bintana. ³¹Pumapasok si Yehu sa pintuan nang sabihin ni Izebel: “Kapayapaan ba ang dala mo? Di ba’t mapapasaiyo ang kapalaran ni Zimri matapos mong patayin ang iyong panginoon?”

³²Tumingala si Yehu sa bintana at sumigaw: “Sino ang kakampi ko?” Dalawa o tatlong kapon ang tumingin sa kanya. ³³Iniutos ni Yehu: “Ihulog siya!” Inihagis nila si Izebel sa labas ng bintana, at tumilamsik ang kanyang dugo sa mga pader at sa mga kabayo, at sinagasaan siya ni Yehu ng karwahe.

³⁴Pumasok si Yehu sa Jezrael. Pagkatapos niyang kumain at uminom ay iniutos niya: “Bahala na kayo sa kasumpasumpang babaeng ’yan, at ilibing siya dahil anak siya ng hari.” ³⁵Pinuntahan nila ito para ilibing pero wala na silang natagpuan kundi ang mga kamay, mga paa at bungo. ³⁶Nang ibalita nila iyon kay Yehu ay sinabi niya: “Ito nga ang sinabi ni Elias ng Tisbe sa ngalan ni Yawe: ‘Sa

• 30. Hanggang magaling na militar lamang si Yehu. At parang hindi siya nagtagumpay sa kanyang mga pakikipagdigma at nawala sa kanya ang probinsya sa silangan ng Jordan na lupain ng Galaad.

• Pero tapat siya sa pananampalataya (tingnan 10:22) at sa paglilingkod kay Yawe. At siya ang inaasahang

susugpo sa lahat ng impluwensya ng mga relihiyong banyagang pinapasok ni Izebel. At ito nga ang kanyang ginawa.

• Namatay si Izebel na siyang magiging pinakahlimbawa ng babaeng di-makadiyos at pumapatay sa mga lingkod ng Diyos (tingnan Pag 2:20).

parang ng Jezrael, lalamunin ng mga aso si Izebel.³⁷ Magsisilbing pataba sa lupa ang kanyang bangkay para walang maka-pagsabing 'Ito si Izebel'."

Walang natira sa angkan ni Ahab

10 ¹Sa Samaria nakatira ang pitumpung anak na lalaki ni Ahab. Kaya sumulat si Yehu ng mga liham na ipinadala sa Samaria, sa mga pinuno ng lunsod, sa mga hukom at sa mga tagapag-alaga ng mga anak ni Ahab. Sinabi niya: ²"Sa sandaling matanggap ninyo ang liham na ito, dahil nasa inyo ang mga anak ng hari, ang kanyang mga karwaheng-pandigma at mga kabayo, napapaderang lunsod at mga sandata, ³piliin ninyo ang pinakamagaling na anak ng inyong panginoon at iluklok sa trono ng kanyang ama; at humanda kayong ipagtanggol ang angkan ng inyong panginoon."

⁴Nasindak sila at sinabi: "Kung walang nagawa sa kanya ang dalawang hari, tayo pa kaya?" ⁵Ipinadala ng tagapamahala ng palasyo, ng komandante ng lunsod, ng mga hukom at mga guro ang kasagutang ito kay Yehu: "Mga alipin mo kami, at gagawin namin ang lahat ng sasabihin mo. Wala kaming hihiranging hari; gawin mo ang mabuti sa palagay mo."

⁶At nagpadala ng ikalawang liham si Yehu na nagsasabing "Kung kakampi ko kayo at kabilang sa mga sumusunod sa akin, kunin ninyo ang mga ulo ng mga anak ng hari na inyong panginoon, at puntahan ninyo ako sa Jezrael sa ganito ring oras bukas."

Pitumpu ang anak na lalaki ng hari at nagsilaki ang mga iyon sa mga bahay ng mga kilalang pamilya ng lunsod.

⁷Pagdating sa kanila ng liham na ito, dinakip nila ang mga anak ng hari, pinugutan ng ulo ang pitumpu at inilagay ang mga ulo sa mga bakol at ipinadala sa Jezrael. ⁸Pumunta ang sugo kay Yehu at sinabi: "Hayan ang mga ulo ng mga anak ng hari na ipinadala nila sa iyo." Sumagot siya: "Ilagay na dalawang tumpok ang mga iyan sa bungad ng pintuan ng Jezrael hanggang bukas ng umaga."

⁹Kinaumagahan, lumabas si Yehu at sinabi sa bayan: "Maging makatarungan kayo, sabihin ninyo sa akin: kung ako ang nakipagsabwatan laban sa aking hari at pumatay sa kanya, sino naman ang pumugot sa lahat ng ito? ¹⁰Kaya alamin ninyo na wala ni isa mang salita ni Yawe laban sa angkan ni Ahab na di nagkabisa. Natupad ang lahat ng kanyang sinabi sa pamamagitan si Elias na kanyang lingkod."

¹¹At pinatay ni Yehu ang lahat ng nanatiling tapat kay Ahab sa Jezrael – lahat ng kanyang ministro, kamag-anak, pari – at walang itinirang buhay. ¹²At pumunta siya sa Samaria. Sa Bet-Eked ng Mga Pastol, ¹³nasalubong niya ang mga kapatid na lalaki ni Ocozias na hari ng Juda. Tinanong niya ang mga ito: "Sino kayo?" Sumagot sila: "Mga kapatid kami ni Ocozias, at babatiin namin ang mga anak ng hari at reyna." ¹⁴Sinabi ni Yehu: "Hulihin silang buhay." Hinuli nga silang buhay at pinugutan ng ulo sa tabi ng balon ng Bet-Eked. Apatnapu't dalawang lalaki sila at walang natirang buhay.

¹⁵Pag-alis niya roon, nasalubong niya si Yonadab na anak ni Rekab na lumabas para salubungin siya. Binati siya ni Yehu at sinabi: "Magiging tapat ka ba sa akin gaya ng pagiging tapat ko sa iyo?" Sumagot si Yonadab: "Oo." Sinabi ni Yehu: "Akin na ang kamay mo." Iniabot ni Yonadab ang kanyang kamay at pinasakay siya ni Yehu sa karwahe. ¹⁶Sinabi ni Yehu: "Sumama ka sa akin at makikita mo ang aking sigasig para kay Yawe." At sakay nga niya ito sa kanyang karwahe.

¹⁷Pagdating sa Samaria, pinatay ni Yehu ang lahat ng nalabing tapat kay Ahab sa lunsod na iyon at wala siyang iniwang buhay. Kaya nagkatotoo ang salita ni Yawe na inihayag sa pamamagitan ni Elias.

¹⁸Tinipon ni Yehu ang lahat ng tagaroon at sinabi: "Naglingkod si Ahab sa Baal pero higit pa ang aking paglilingkod." ¹⁹At idinugtong niya: "Magtipon ang lahat ng propeta ng Baal, lahat ng matatapat niyang tagasunod at mga pari. Pumarito ang lahat sa paghahandog na iaalay ko sa Baal. Mamamatay ang sinumang dipumunta." Naging tuso si Yehu sa paggawa nito sapagkat disidido siyang patayin ang lahat ng matapat kay Baal. ²⁰Sinabi ni Yehu: "Magdeklara ng banal na pagtitipon para sa Baal." ²¹At nagpadala naman si Yehu ng mga sugo sa buong Israel para makapunta ang lahat ng tapat sa Baal at walang maiwang sinuman.

Nang pumasok sila sa templo ng Baal, halos hindi na sila makatuntong sa lupa sa dami ng tao. ²²At iniutos ni Yehu sa mga nag-iingat ng mga damit na ilabas ang mga sagradong damit na nakalaan para sa mga tapat sa Baal para maipamahagi sa kanila. ²³Kasama si Yehu ni Yonadab na anak ni Rekab, at sinabi niya sa mga tapat sa Baal: "Tiyaking walang tapat kay Yawe na nakapasok ditong kasama ninyo, na walang narito kundi mga lingkod lamang ng Baal."

²⁴At may pumasok para ialay ang mga susunuging handog. Ngunit nagtalaga si Yehu

ng walumpung tauhan sa labas, at sinabi sa kanila: “Magbubuwis ng sariling buhay ang sinumang magpatakas sa mga ibibigay sa inyong mga kamay.”²⁵ Nang matapos ang paghahandog, iniutos ni Yehu sa mga sundalo at opisyal: “Pumasok kayo at patayin silang lahat, walang palalabasing sinuman.” Kaya pumasok sila at pinagsasaksak ang lahat, at nakapasok sila hanggang sa santuwaryo ng bahay ng Baal.²⁶ Hinugot nila ang sagradong poste sa bahay ng Baal at sinunog iyon.²⁷ Winasak nila ang altar at giniba ang templo, na naging tambakan ng basura hanggang sa panahong ito.

²⁸ Kaya pinawi ni Yehu ang pangalan ng Baal sa Israel.²⁹ Ngunit hindi lumayo si Yehu sa mga kasalanan ni Yeroboam na anak ni Nabat, na nagbulid sa Israel sa pagkakasala, sapagkat iningatan nila ang mga gintong guya ng Betel at Dan.³⁰ Sa kabila nito’y sinabi ni Yawe kay Yehu: “Sapagkat naging magaling ka sa paggawa ng matuwid sa aking paningin at ginawa mo sa sambahayan ni Ahab ang ayon sa aking kalooban, luluklok sa trono ng Israel ang iyong mga anak hanggang sa ikapat na salinlahi.”³¹ Ngunit hindi naging ganap ang pagsunod ni Yehu sa Batas ni Yawe dahil hindi niya tinalikuran ang mga kasalanan ipinagawa ni Yeroboam sa Israel.

³² Nang mga panahong iyon, sinimulang paliitin ni Yawe ang lupain ng Israel, at nilupig ni Hazeel ang mga Israelita sa lahat nilang nasasakupan.³³ mula Jordan hanggang sa Silangan, ang buong lupain ng Galaad ng mga tribu ng Gad, Ruben, Manases, mula Aroer sa tabi ng Ilog Arnon, ang buong lupain ng Galaad at Basan.

³⁴ Ang iba pang tungkol kay Yehu, ang lahat niyang ginawa at ang kanyang kagitingan ay nasa *Mga Pangyayari sa Mga Hari ng Israel*.³⁵ Pagkamatay ni Yehu, inilibing siya sa Sama-

ria, at ang kanyang anak na si Yoacaz ang humalili sa kanya bilang hari.³⁶ Dalawampu’t walong taong naghari si Yehu sa Israel sa Samaria.

Si Atalia sa Juda

11 • ¹ Nang makita ni Ataliang ina ni Ocozias na patay na ang kanyang anak, ipinasya niyang lipulin ang lahat ng inapo ng hari.² Ngunit kinuha ni Yosabang anak na babae ni Haring Yoram at kapatid ni Ocozias ang pamangkin niyang si Yoas at inihawalay sa ibang mga anak ng hari na papatayin na, at dinala sa silid-tulugan kasama ang yaya nito.³ Kaya naitago ang bata kay Atalia, at naligtas ito. Anim na taong nagtago si Yoas sa Bahay ni Yawe habang naghahari si Atalia sa lupain.

⁴ Sa ikapitong taon, ipinatawag ng punong-paring si Yoyada sa Bahay ni Yawe ang mga pinuno ng mga bantay ng palasyo at ng mga Kariteo. Matapos makipagkasunduan sa kanila, at pagkapanumpa nila, ipinakita niya sa kanila ang anak ng hari.

⁵ At inatasan niya ang mga ito: “Ang sangkatlo ng inyong mga tauhang naglilingkod sa Araw ng Pahinga ang magtatanod sa bahay ng hari,⁶ sa Pintuan ng Pundasyon naman ang isa pang ikatlong bahagi at sa pintuan sa likuran ang huling sangkatlo. Magrelyebo sila sa pagbantay sa bahay.⁷ Para naman sa mga hindi naman nanunungkulan sa Araw ng

• **11.1** Anak nina Ahab at Izebel si Atalia. Nang ma-matay ang kanyang anak na si Ocozias na hari ng Juda, binalak niyang agawin ang kapangyarihan sa pagpatay sa lahat ng kanyang apo. Kung magkakagayoy’y mangangahulugan ng katapusan ng lahi ni David ang tagumpay ni Atalia, at bigo ang mga pangako ni Yawe. Subalit mahimalang nakatakas si Yoas sa kamatayan. Makalipas ang anim na taon, bumuo ng isang pakana ang pinuno ng mga pari sa tulong ng “sambayanan sa lupain” o ng mga taong malaya na may lahat ng karapatan bilang mamamayan (14, 18, 19...). Ang mga ito ang nanatiling tapat sa angkan ni David.

Maraming beses na ipinakikita ng kasaysayan kung paanong ang sambayanan ang siyang nagliligtas sa pananampalataya sakaling bigo ang mga nasa kapang-

yarihan. Kaya sa ikaapat na dantaon pagkarating ni Kristo, tinanggap ng maraming obispong naimpluwensiyahan ng emperador Romano ang mga pagkakamali ni Arius na tumatangging Diyos si Kristo. Sa isang iglesyang ang awtoridad ay galing sa itaas ngunit sa katunaya’y ang emperador ang pumili ng mga obispo, waring walang pag-asa ang sitwasyon sa kabila ng ilang dakilang obispo gaya nina San Hilario at San Atanacio. Ang pagtutol naman ng sambayanan Kristiyano ang nagbigay-katiyakan sa tagumpay ng pananampalataya.

Ibinalik din naman ng pinuno ng mga pari ang batang hari sa trono at sinikap na bigyan ng tamang direksyon. Isang kasunduan ang pinagtibay na nangangako ang sambayanan at ang hari na magiging tapat sa Tipan ni Yawe.

Pahinga – dalawang pangkat sa kanila ang magbabantay sa Bahay ni Yawe at kay Haring Yoas. ⁸Mananatili kayo sa kanyang tabi na may hawak na sandata ang bawat isa, at patayin ninyo ang sinumang pumasok sa inyong hanay. Pangalagaan ninyo ang hari saanman siya magpunta.”

⁹Ginawa nga ng mga pinuno ng mga bantay ang sinabi sa kanila ng punong-paring si Yoyada, at dumating silang kasama ang lahat nilang tauhan, ang mga hindi manunungkulan sa Araw ng Pahinga, pati ang mga maglilingkod sa araw na iyon. ¹⁰Ipinagkatiwala ni Yoyada sa mga pinuno ang mga sibat at kalasag ni Haring David na nasa Bahay ni Yawe. ¹¹At pumuwesto ang mga bantay mula sa timog na sulok ng Bahay hanggang hilaga, sa paligid ng altar at ng Bahay ni Yawe.

¹²At inilabas ng paring si Yoyada ang anak ng hari, pinutungan ng korona at sinuutan ng mga pulseras, at inihayag at pinahiran bilang hari. Nagpalakpakan ang lahat, nagsigawan at sinabi: “Mabuhay ang Hari!”

¹³Nang marinig ni Atalia ang pag-iingay ng mga tao, nilapitan niya ang mga taong nakapaligid sa Bahay ni Yawe. Nakatayo ang hari sa tabi ng haligi, ayon sa kaugalian at kasama niya ang mga pinuno at mga taga-hip ng trumpeta. Masayang-masaya ang mga mamamayan at hinihipan ang kanilang mga trumpeta. ¹⁴Pagkakita nito, winarak ni Atalia ang kanyang damit at sumigaw: “Katakasilan, kataksilan!”

¹⁵Iniutos ng paring si Yoyada sa mga pinuno: “Paligiran siya at ilabas sa patyo, at patayin ang sinumang magtatangkang

magtanggol sa kanya.” Ganito ang iniutos niya dahil naisip niyang “Hindi siya dapat mamatay sa Bahay ni Yawe.”

¹⁶Hinuli nila si Atalia, at pagdating sa palasyo ng hari sa tabi ng pasukan ng mga kabayo ay saka siya pinatay.

¹⁷Pinagtipan ni Yoyada si Yawe, ang hari at ang bayan upang sila ang maging bayan ni Yawe. Pumunta sa templo ng Baal ang lahat ng mamamayan at giniba iyon. ¹⁸Dinurog nila ang mga altar at mga diyus-diyusan at pinatay si Matang pari ng Baal sa harap ng kanyang altar.

At naglagay ng mga bantay ang paring si Yoyada sa buong Bahay ni Yawe. ¹⁹Isinama niya ang mga pinuno, mga bantay ng hari, mga bantay na Kariteo at ang mga mamamayan, at sinamahan nila ang hari sa palasyo, at pumasok sila sa Pinto ng Mga Bantay. Lumuklok sa trono ng hari si Haring Yoas.

²⁰Nagalak ang lahat ng mamamayan at naging panatag ang lunsod. Pinatay naman sa tabak si Atalia sa palasyo ng hari.

Paghahari ni Yoas sa Juda

12 • ¹Pitong taon si Yoas nang magsimulang maghari. ²Ikapitong taon ni Yehunoon, at apatnapung taong naghari si Yoas sa Jerusalem. Si Sibia ng Beer-seba ang kanyang ina. ³Ginawa ni Yoas ang kalugud-lugod sa paningin ni Yawe habang pinapatnubayan siya ng paring si Yoyada. ⁴Ngunit hindi inalis ang mga altar sa burol at patuloy na nag-alay roon ng mga handog at nagsunog ng insenso ang mga tao.

⁵Sinabi ni Yoas sa mga pari: “Tanggapin ninyo ang lahat ng pera mula sa mga sagradong abuloy ng mga taong pumupunta para mag-alay sa Bahay ni Yawe, ang perang nakolekta, ang perang inihandog bilang pansariling pa-

• **12.1** Isinasalaysay ng sumusunod na anim na kabanata ang buhay ng mga kaharian ng Israel at Juda mula kay Yoas hanggang sa pagkawasak ng kaharian ng Israel (na kaharian sa hilaga) noong 721 bago dumating si Kristo. Tumagal ito nang mahigit sa sandaang taon.

Nagkaroon ng apat na hari lamang ang Jerusalem na kabisera ng Juda. Naghari ng tig-apatnapung taon ang unang dalawa.

Maraming pagkatalo naman sa simula ang naranasan ng mga anak ni Yehu sa Israel. Ang kanyang apo sa tuhod, si Yeroboam II, ang magkakamit ng panahon ng kasaganaan sa kanyang mga tagumpay. Samantala’y patuloy sa pananakop ang makapangyarihang mga hari ng Asur sa lahat ng dako. Di magtatagal at manganganib ang Israel sa kanilang mga hukbo at kapangyarihan.